

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๐๖/ ๕๑๕๓

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง โครงการเพื่อการพัฒนาปี ๒๕๖๔ ของการประปาส่วนภูมิภาค

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๑๖๐๖๗ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี เรื่อง โครงการเพื่อการพัฒนาปี ๒๕๖๔ ของการประปาส่วนภูมิภาค กระทรวงมหาดไทย ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่าข้อเสนอของการประปาส่วนภูมิภาคในครั้งนี้อยู่ยังมีสาระสำคัญคงเดิมตามความเห็นของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๓ และวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๔ จึงเห็นควรแจ้งยืนยันความเห็นของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว โดยขอแก้ไขข้อความ ข้อ ๑.๑.๒ เรื่องการขออนุญาตใช้น้ำ ข้อ ๑.๑.๓ เรื่องการจัดหาที่ดินและการขออนุญาตเข้าพื้นที่ และข้อ ๒ เรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการลดน้ำสูญเสีย เพื่อให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของการประปาส่วนภูมิภาคในปัจจุบัน รวมถึงเพิ่มเติมข้อความในข้อ ๔ เรื่องการจัดทำโครงการลงทุนเพื่อพัฒนาระบบประปาในอนาคต เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑. เห็นควรให้ความเห็นชอบโครงการเพื่อการพัฒนา ปี ๒๕๖๔ ของการประปาส่วนภูมิภาควงเงินรวม ๖,๐๗๗.๘๐๘ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑.๑ เห็นชอบแผนงานโครงการก่อสร้างปรับปรุงขยาย จำนวน ๑๕ โครงการ วงเงินลงทุนรวม ๔,๑๘๗.๐๒๐ ล้านบาท (เงินอุดหนุน ร้อยละ ๗๕ และเงินกู้ภายในประเทศ ร้อยละ ๒๕) โดยปรับลดการลงทุนโครงการก่อสร้างปรับปรุงขยาย การประปาส่วนภูมิภาคสาขาชุมพร วงเงิน ๕๐๗.๖๗๔ ล้านบาท เนื่องจากการดำเนินการลดอัตราการน้ำสูญเสียให้เหลือร้อยละ ๒๐ (ปัจจุบันมีอัตราการน้ำสูญเสียอยู่ที่ร้อยละ ๕๕.๐๕) จะทำให้สาขาชุมพรมีน้ำประปาคงเหลือในระบบจ่ายเพิ่มขึ้น และสามารถจ่ายน้ำเพื่อรองรับความต้องการใช้น้ำสูงสุดได้ถึงปี ๒๕๗๒ รวมถึงสามารถขยายระบบจ่ายน้ำไปยังพื้นที่ใหม่ ๒ พื้นที่ ได้แก่ เทศบาลตำบลวังใหม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลวิสัยเหนือได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การประปาส่วนภูมิภาคสามารถดำเนินการก่อสร้างและให้บริการประชาชนได้รวดเร็ว เห็นควรให้การประปาส่วนภูมิภาคเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อลงทุนขยายเขตจำหน่ายน้ำสำหรับ ๒ พื้นที่ ตามขั้นตอนต่อไป โดยเห็นควรให้การประปาส่วนภูมิภาคดำเนินการภายใต้โครงการฯ ดังนี้

๑.๑.๑ ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แหล่งน้ำที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินโครงการแพร่ - เด่นชัย มีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่าโดยไม่ส่งผลกระทบต่อภาระค่าใช้จ่ายดำเนินงานในระยะยาวให้ชัดเจนก่อนดำเนินการต่อไป

๑.๑.๒ เร่งดำเนินการประสานกรมชลประทานเพื่อขออนุญาตใช้น้ำให้แล้วเสร็จหลังจากที่โครงการได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และจัดทำแผนจัดหาน้ำดิบจากแหล่งน้ำอื่น ๆ สำรองในกรณีที่เกิดวิกฤตภัยแล้งขึ้น เพื่อบรรเทาปัญหาการให้บริการน้ำประปาและป้องกันปัญหาความขัดแย้งกับผู้น้ำรายอื่น เพื่อให้มีแหล่งน้ำดิบที่เพียงพอสำหรับผลิตน้ำเพื่อให้บริการได้ตลอดทั้งปีและตลอดอายุของโครงการ

๑.๑.๓ เร่งดำเนินการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องเพื่อติดตามผลการดำเนินงานด้านที่ดิน และควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนเข้าพื้นที่ติดตั้งท่อประปาภายใต้โครงการทันทีหลังจากที่โครงการได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และป้องกันปัญหาต้นทุนค่าที่ดินและต้นทุนค่าก่อสร้างที่อาจเพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะโครงการก่อสร้างปรับปรุงขยาย การประปาส่วนภูมิภาคสาขาทุ่งสง และสาขาเกาะพะงันที่จำเป็นต้องซื้อที่ดินเพิ่มเติมสำหรับกรณีที่ไม่สามารถจัดหาที่ดินได้และจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงที่ตั้งโครงการจนกระทบต่อสาระสำคัญของโครงการ การประปาส่วนภูมิภาคต้องเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของโครงการตามขั้นตอนก่อน

๑.๑.๔ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนด้านการจราจรในช่วงระหว่างการก่อสร้างและกำกับการดำเนินงานของผู้รับจ้างให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การดำเนินงานโครงการส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและประชาชนให้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

๑.๒ เห็นชอบแผนบริหารจัดการลดน้ำสูญเสีย จำนวน ๑๖ โครงการ วงเงินรวม ๑,๖๙๓.๒๔๓ ล้านบาท (เงินรายได้ ร้อยละ ๑๐๐) ประกอบด้วย (๑) งบลงทุน จำนวน ๑,๒๖๒.๗๖๒ ล้านบาท และ (๒) งบทำการ จำนวน ๔๓๐.๔๘๑ ล้านบาท โดยให้คณะกรรมการการประปาส่วนภูมิภาคกำกับการใช้จ่ายเงินของโครงการให้เป็นไปตามแต่ละกรอบวงเงินและกำกับการดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามแผนงานเพื่อไม่ให้กระทบต่อผลตอบแทนของโครงการ

๑.๓ เห็นชอบแผนงานโครงการก่อสร้างปรับปรุงกิจการประปาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓ โครงการ วงเงินรวม ๑๙๗.๕๔๕ ล้านบาท (เงินอุดหนุน ร้อยละ ๗๕ และเงินกู้ภายในประเทศ ร้อยละ ๒๕) ตามที่เสนอ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส เทศบาลตำบลค้อวัง เทศบาลตำบลมะขามคู่ และเทศบาลตำบลเขาหินซ้อน ได้รับการน้ำประปาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เห็นควรให้การประปาส่วนภูมิภาควางแผนการบริหารจัดการลดอัตราน้ำสูญเสียในพื้นที่ทั้ง ๓ โครงการทันทีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินโครงการ เพื่อให้การประปาส่วนภูมิภาคสามารถลดน้ำสูญเสียของทั้งองค์กรได้ตามเป้าหมาย

๒. เห็นควรมอบหมายให้การประปาส่วนภูมิภาคเร่งดำเนินการตามแนวทางการแก้ไขปัญหาสัญญาซื้อน้ำประปาจากเอกชน ๓ สัญญา และจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการลดน้ำสูญเสีย

ขององค์กรให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ซึ่งต้องกำหนดเป้าหมายระยะเวลาการดำเนินการลดอัตราน้ำสูญเสียให้เหลือร้อยละ ๒๐ เร็วกว่าที่กำหนดไว้จากเดิมที่กำหนดให้ดำเนินการภายในระยะเวลา ๑๐ ปี เป็น ๕ ปี โดยเห็นควรมอบหมายให้การประสานงานภูมิภาคพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ เร่งรัดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและเลือกใช้ท่อที่มีคุณภาพสูง เพื่อเพิ่มอายุการใช้งานและลดอัตราการแตกรั่ว โดยกรณีที่พิจารณาแล้วเห็นว่าท่อดังกล่าวไม่มีการผลิตในประเทศไทยก็อาจจะเสนอแนะเชิงนโยบายให้มีการส่งเสริมการผลิตในประเทศ โดยการประสานงานภูมิภาคต้องกำหนดแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้มีจำนวนท่อที่เหมาะสมกับการผลิตในประเทศ อาทิ การกำหนดระยะเวลาการเปลี่ยนท่อให้สั้นลง พร้อมทั้งศึกษาความคุ้มค่าจากการดำเนินการใช้ท่อที่มีคุณภาพสูง เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการลดอัตราน้ำสูญเสียขององค์กรต่อไป

๒.๒ เร่งดำเนินการในพื้นที่ที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำดิบ มีต้นทุนน้ำดิบสูง และมีปริมาณน้ำสูญเสียอยู่ในระดับสูงเป็นลำดับแรก

๒.๓ ศึกษาเปรียบเทียบความเหมาะสมรูปแบบการดำเนินการระหว่างการจ้างเอกชน และการประสานงานภูมิภาคดำเนินการเอง

๒.๔ จัดทำประมาณการกรอบวงเงินลงทุน และค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดในแต่ละปี เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจรับไปประกอบการพิจารณากำหนดเป็นตัวชี้วัด (KPI) และค่าเป้าหมายในการประเมินผลการดำเนินงานของการประสานงานภูมิภาคตามขั้นตอนต่อไป ซึ่งจะช่วยให้สามารถขับเคลื่อนการบริหารจัดการลดอัตราน้ำสูญเสียได้ตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

๓. นอกจากนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการลงทุนและการดำเนินกิจการของการประสานงานภูมิภาค เห็นควรให้การประสานงานภูมิภาคเร่งดำเนินการในประเด็น ดังนี้

๓.๑ เร่งดำเนินโครงการเพื่อการพัฒนาประจำปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๒ ที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้สามารถดำเนินการขยายการให้บริการแก่ผู้ใช้น้ำรายใหม่และมีรายได้เพิ่มขึ้นตามเป้าหมาย สำหรับการเสนอโครงการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาในระยะต่อไป เห็นควรให้การประสานงานภูมิภาคเตรียมความพร้อมการดำเนินโครงการก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งจะช่วยให้การประสานงานภูมิภาคได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการตามแผนงานที่เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓.๒ ให้ความสำคัญกับการพิจารณากำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ของสัญญาให้เอกชนร่วมดำเนินการโดยเฉพาะการกำหนดอัตราผลตอบแทนของการประสานงานภูมิภาคและเอกชนตลอดอายุสัญญาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับขีดความสามารถของการประสานงานภูมิภาคในมิติต่าง ๆ รวมถึงไม่ควรกำหนดให้การประสานงานภูมิภาคต้องเป็นผู้รับภาระความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ แทนเอกชน เช่น ต้นทุนน้ำสูญเสียและค่าซ่อมแซมทรัพย์สินของเอกชน เป็นต้น เพื่อไม่ให้เป็นการผูกพันทางการเงินและความเสี่ยงทางการเงินของการประสานงานภูมิภาคในระยะยาวต่อไป

๓.๓ จัดทำแนวทางการจัดหาแหล่งน้ำดิบในภาพรวม โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาแหล่งน้ำดิบ อาทิ กรมชลประทาน เพื่อให้การประสานงานภูมิภาคสามารถรับมือกับผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

๓.๔ ลงทุนศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ อย่างน้อยร้อยละ ๑ ของเงินรายได้ โดยในระยะแรกให้การประปาส่วนภูมิภาคเน้นการศึกษาวิจัยเพื่อลดอัตราน้ำสูญเสีย อาทิ การจัดหาท่อประปาที่มีคุณภาพสูงจากบริษัทในประเทศทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศที่มีต้นทุนสูง เนื่องจากเป็นประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องปฏิรูป (Big Rock)

๔. สำหรับการจัดทำโครงการลงทุนเพื่อพัฒนาระบบประปาในอนาคตเห็นควรให้การประปาส่วนภูมิภาคดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ พิจารณาปรับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคำนวณผลประโยชน์ที่ได้จากการลดอัตราน้ำสูญเสียในส่วนของอุปทาน (Supply Side) เพื่อให้การคาดการณ์ความต้องการใช้น้ำและการกำหนดขนาดระบบผลิตเป็นไปตามข้อเท็จจริง รวมทั้งควรพิจารณาปรับหลักการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินและเศรษฐกิจของโครงการจากการวิเคราะห์โดยรวม (Total Analysis) เป็นหลักการวิเคราะห์ส่วนเพิ่ม (Incremental Analysis) เพื่อให้ผลตอบแทนทางการเงินและเศรษฐกิจของโครงการและการประมาณการฐานะการเงินสอดคล้องกับข้อเท็จจริง

๔.๒ พิจารณาศึกษาและกำหนดสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาคให้ครอบคลุมผลประโยชน์ด้านต่างๆ อาทิ ผลประโยชน์จากการลดอัตราการเจ็บป่วยของประชาชนจากการเข้าถึงการอุปโภคบริโภคน้ำประปาที่สะอาดได้มาตรฐาน การประหยัดค่าใช้จ่ายในกระบวนการผลิตซึ่งเป็นผลจากปริมาณน้ำผลิตที่ลดลงจากการลดอัตราน้ำสูญเสีย เพื่อให้ผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการสะท้อนถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการฯ ได้อย่างชัดเจน

๔.๓ การลงทุนก่อสร้างปรับปรุงกิจการประปาซึ่งรับโอนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากการประปาส่วนภูมิภาคจะพิจารณาสภาพสินทรัพย์/สภาพระบบประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่การประปาส่วนภูมิภาคจะรับโอนแล้ว เห็นควรให้การประปาส่วนภูมิภาคจัดทำแผนบริหารจัดการลดอัตราน้ำสูญเสียในพื้นที่ รวมทั้งข้อเสนอแหล่งเงินที่เหมาะสมเสนอในคราวเดียวกันกับการเสนอขออนุมัติการลงทุนตามขั้นตอนต่อไป

ทั้งนี้ การเสนอโครงการเพื่อการพัฒนาปี ๒๕๖๕ ของการประปาส่วนภูมิภาคและโครงการอื่นในอนาคต อยู่บนเงื่อนไข ดังนี้ (๑) การประปาส่วนภูมิภาคต้องดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการลดน้ำสูญเสียให้แล้วเสร็จอย่างเป็นรูปธรรมก่อน พร้อมทั้งเห็นควรมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจพิจารณาให้ความเห็นต่อแผนแม่บทการบริหารจัดการลดน้ำสูญเสียของการประปาส่วนภูมิภาค ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เพื่อประกอบการพิจารณาของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ (๒) ในกรณีที่มีการใช้ที่ดินเอกชน การประปาส่วนภูมิภาคต้องดำเนินการจัดซื้อที่ดินดังกล่าวให้แล้วเสร็จก่อนเสนอคณะกรรมการพิจารณาโครงการตามขั้นตอน เพื่อให้การเสนอโครงการใหม่ในอนาคตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายตฤชา พิษยนันท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๙๑๖๐ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๘๖๐

Email: Phavina@nesdc.go.th